

Innowacja pedagogiczna

„Dziecko w świecie Emocji”

Wspieranie rozwoju społeczno – emocjonalnego

dzieci w wieku 6 lat

Autor: Karolina Łojek

OPIS INNOWACJI

Cel ogólny:

- Wspieranie rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci w wieku przedszkolnym;

Cele szczegółowe:

- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i rozróżniania emocji swoich i cudzych;
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami zarówno przyjemnymi, jak i nieprzyjemnymi;
- Podwyższenie umiejętności rozpoznawania podstawowych emocji: radość, złość, strach, smutek, zaskoczenie, wstręt, a także złożonych takich jak wstyd;
- Podniesienie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie ze złością,
- Rozwijanie słownictwa określającego różne stany emocjonalne i uczuciowe np.: zadowolenie, smutek, szczęście, złość, przykrość, strach, zdziwienie, gniew itp.;
- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów;
- Kształtowanie poczucia własnej wartości;
- Rozwijanie zdolności empatii, umiejętności przyjmowania perspektywy innych osób;
- Kształtowanie prospołecznych postaw, przy jednoczesnym eliminowaniu zachowań aspołecznych.

Podstawa programowa:

Program dotyczy następujących obszarów zawartych w podstawie programowej:

II. Emocjonalny obszar rozwoju dziecka. Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- 1) rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje, próbuje radzić sobie z ich przeżywaniem;
- 2) szanuje emocje swoje i innych osób;
- 3) przeżywa emocje w sposób umożliwiający mu adaptację w nowym otoczeniu, np. w nowej grupie dzieci, nowej grupie starszych dzieci, a także w nowej grupie dzieci i osób dorosłych;
- 4) przedstawia swoje emocje i uczucia, używając charakterystycznych dla dziecka form wyrazu;
- 5) rozstaje się z rodzicami bez lęku, ma świadomość, że rozstanie takie bywa dłuższe lub krótsze;
- 6) rozróżnia emocje i uczucia przyjemne i nieprzyjemne, ma świadomość, że odczuwają i przeżywają je wszyscy ludzie;

- 7) szuka wsparcia w sytuacjach trudnych dla niego emocjonalnie; wdraża swoje własne strategie, wspierane przez osoby dorosłe lub rówieśników;
- 8) zauważa, że nie wszystkie przeżywane emocje i uczucia mogą być podstawą do podejmowania natychmiastowego działania, panuje nad nieprzyjemną emocją, np. podczas czekania na własną kolej w zabawie lub innej sytuacji;
- 9) wczuwa się w emocje i uczucia osób z najbliższego otoczenia;
- 10) dostrzega, że zwierzęta posiadają zdolność odczuwania, przejawia w stosunku do nich życzliwość i troskę;
- 11) dostrzega emocjonalną wartość otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej.

III. Społeczny obszar rozwoju dziecka. Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- 1) przejawia poczucie własnej wartości jako osoby, wyraża szacunek wobec innych osób i przestrzegając tych wartości, nawiązuje relacje rówieśnicze;
- 2) odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do rodziny, narodu, grupy przedszkolnej, grupy chłopców, grupy dziewczynek oraz innych grup, np. grupy teatralnej, grupy sportowej;
- 3) posługuje się swoim imieniem, nazwiskiem, adresem;
- 4) używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania, pożegnania, sytuacji wymagającej przeproszenia i przyjęcia konsekwencji swojego zachowania;
- 5) ocenia swoje zachowanie w kontekście podjętych czynności i zadań oraz przyjętych norm grupowych; przyjmuje, respektuje i tworzy zasady zabawy w grupie, współdziała z dziećmi w zabawie, pracach użytecznych, podczas odpoczynku;
- 6) nazywa i rozpoznaje wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi, np. szacunek do dzieci i dorosłych, szacunek do ojczyzny, życzliwość okazywana dzieciom i dorosłym – obowiązkowość, przyjaźń, radość;
- 7) respektuje prawa i obowiązki swoje oraz innych osób, zwracając uwagę na ich indywidualne potrzeby;
- 8) obdarza uwagę inne dzieci i osoby dorosłe;
- 9) komunikuje się z dziećmi i osobami dorosłymi, wykorzystując komunikaty werbalne i pozawerbalne; wyraża swoje oczekiwania społeczne wobec innego dziecka, grupy.

Formy pracy:

- Praca w grupach;
- Praca w parach;
- Praca indywidualna.

Metody pracy:

- Dyskusja;
- Techniki relaksacyjne;
- Opowiadania z wykorzystaniem pacynek;
- Burza mózgów;
- Techniki plastyczne (rysunki, plakaty);
- Obrazki, ilustracje, historyjki obrazkowe.

Rezultaty:

Dzieci:

1. Potrafią rozpoznać i nazwać swoje emocje;
2. Znają różne konstruktywne metody na opanowanie złości, agresji;
3. Zachowują się zgodnie z przyjętymi normami społecznymi;
4. Komunikują swoje potrzeby i uczucia w sposób werbalny;
5. Potrafią rozumieć siebie nawzajem, podchodzą do innych dzieci z empatią;
6. Dostrzegają w sobie pozytywne cechy, własną wartość;
7. Rozwiązują konflikty bez używania przemocy;
8. Panują nad swoimi emocjami w określonych sytuacjach;
9. Wiedzą jak postępować w sytuacjach konfliktowych.

Opis treści programowych:

<i>Część programu</i>	<i>Cele szczegółowe:</i>	<i>Treści programowe</i>
1. Wprowadzenie do emocji	rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania swoich emocji w konkretnych sytuacjach	Dzieci omawiają definicje poszczególnych emocji. Uczą się o tym, gdzie najbardziej czujemy w ciele dane emocje. Rysują, jak wyglądają, gdy czują poszczególne emocje. Za pomocą kalambury odgadują, jaką emocję przedstawia kolega. Określają, z jakim kolorem kojarzy się dzieciom dana emocja.
2. Strach	Podwyższenie umiejętności rozpoznawania podstawowych emocji: strach	Dzieci wysłuchują opowiadania „Otulający kocyk. Strach” i odpowiadają na pytania dotyczące wysłuchanej treści. Podanie przez dzieci i nauczyciela propozycji radzenia sobie z lękiem. Podkreślenie, że można prosić o pomoc, gdy się czegoś boimy. Rysowanie przez dzieci portretu lęku.

3. Radość	Podwyższenie umiejętności rozpoznawania podstawowych emocji: radość	Dzieci wysłuchują opowiadania „Deszcz śmiechu. Radość” i odpowiadają na pytania dotyczące wysłuchanej treści. Podają propozycje „Co sprawia mi radość?”. Uczestniczą w zabawie „Język radości”. Rysują portret swojej radości.
4. Złość	Podniesienie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie ze złością	W ramach tej części programu dzieci wysłuchują dwie bajki: „Burza w słoiku. Złość” oraz „Tajemnica Królowej Szarlotki”. Tworzą swój słoik spokoju, organizują razem z nauczycielem kącik złości, tworzą kodeksy „Gdy czuję złość, to jest OK”, „Gdy czuję złość, to NIE JEST OK”. Rysują portret złości. Uczą się technik relaksacyjnych (rysowanie, oddychanie, słuchanie muzyki) obniżających napięcie. Przyglądają się skutecznym i nieskutecznym formom wyrażania złości. Poznają konstruktywne sposoby na radzenie sobie ze złością.
5. Smutek	Podwyższenie umiejętności rozpoznawania podstawowych emocji: smutek	Dzieci wysłuchują opowiadania „Balony dla Fryderyka. Smutek” i odpowiadają na pytania dotyczące wysłuchanej treści. Rysują pomocną dłoń. Na wyciętych dłoniach rysują lub zapisują pomysły, w jaki sposób mogą wesprzeć kolegę, który czuje smutek. Podkreślenie, że płacz to naturalny sposób radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Dzieci rysują portret swojego smutku.
6. Zdziwienie/ zaskoczenie	Podwyższenie umiejętności rozpoznawania podstawowych emocji: zdziwienie	Dzieci wysłuchują opowiadania „Jajecznicza. Zdziwienie” i odpowiadają na pytania dotyczące wysłuchanej treści. Uczestniczą w zabawie integracyjnej „Krzesełko pytań”. Wykonują ćwiczenie „Prezent – niespodzianka”. Rysują portret swojego zdziwienia.
7. Wstręt/ odraza	Podwyższenie umiejętności rozpoznawania podstawowych emocji: wstręt	Dzieci wysłuchują opowiadania „Sałatka z dżdżownic. Wstręt” i odpowiadają na pytania dotyczące wysłuchanej treści. Wspólnie tworzą z plasteliny „Galerię Obrzydliwości”, następnie podają sposoby na oswojenie tego, co zwykle budzi ich

		wstręt. Uczestniczą w zabawie „Tester smaków”. Rysują portret swojej odrazy.
8. Wstyd a poczucie winy	Podwyższenie umiejętności rozpoznawania złożonej emocji: wstyd Rozróżnienie wstyd od poczucia winy	W ramach tej części programu dzieci wysłuchują dwie bajki: „Wakacje na morzu. Wstyd” oraz „Ludwiczek robi straszną rzecz”. Dowiadują się „Gdzie mieszka wstyd?” w ich ciele. Uczą się różnicy pomiędzy wstydem a poczuciem winy. Poznają sposoby radzenia sobie ze wstydem.
9. Podsumowanie wiedzy o emocjach	Rozwijanie słownictwa określającego różne stany emocjonalne i uczuciowe Budowanie poczucia własnej wartości	W ramach tej części dzieci dopasowują napisy określające różne stany emocjonalne do odpowiednich ilustracji dzieci. Swobodnie wypowiadają się na temat zdobytej dotychczas wiedzy o emocjach. Wysłuchują książkę „Kolorowy potwór” będącej podsumowaniem wiedzy o emocjach.

Ewaluacja innowacji:

- rozmowy indywidualne z rodzicami,
- obserwacje i diagnozy osiągnięć dziecka.

Bibliografia:

- ~ Maruszczuk Maria, *Ludwiczek robi straszną rzecz* (Bajka o wstydzie+ karty pracy Gruntownia);
- ~ Maruszczuk Maria, *Tajemnica Królowej Szarlotki* (Bajka o złości+ karty pracy Gruntownia);
- ~ Karty pracy rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne autorstwa Anny Karcz (Emocjedziecka.pl): „Kim jestem? Co czuję? Czego potrzebuję?”, „Odkrywamy emocje”;
- ~ Dolz Carme, Aparicio Nuria, *Świat Emocji. Radość. Deszcz śmiechu*, Warszawa 2019, Wyd. Hachette Polska sp. z o.o.;
- ~ Dolz Carme, Aparicio Nuria, *Świat Emocji. Smutek. Balony dla Fryderyka*, Warszawa 2019, Wyd. Hachette Polska sp. z o.o.;
- ~ Dolz Carme, Aparicio Nuria, *Świat Emocji. Strach. Otulający kocyk*, Warszawa 2019, Wyd. Hachette Polska sp. z o.o.;
- ~ Dolz Carme, Aparicio Nuria, *Świat Emocji. Wstręt. Sałatka z dżdżownic*, Warszawa 2019, Wyd. Hachette Polska sp. z o.o.;
- ~ Dolz Carme, Aparicio Nuria, *Świat Emocji. Wstyd. Wakacje na morzu*, Warszawa 2019, Wyd. Hachette Polska sp. z o.o.;
- ~ Dolz Carme, Aparicio Nuria, *Świat Emocji. Zdziwienie. Jajecznicza*, Warszawa 2019, Wyd. Hachette Polska sp. z o.o.;

- ~ Dolz Carme, Aparicio Nuria, *Świat Emocji. Złość. Burza w słoiku*, Warszawa 2019, Wyd. Hachette Polska sp. z o.o.
- ~ Llenas Anna, *Kolorowy potwór*, 2019, Wyd. Mamania